

115117 - آیا می‌توان بیماری که دچار سرماخوردگی شده را از ترس سرایت بیماری از شرکت در نماز جماعت منع کرد؟

سوال

می‌دانیم که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - کسی که پیاز یا سیر خورده را از حضور در نماز جماعت منع کرده است، بنابراین حضور کسانی که مبتلا به آنفولانزا هستند و در صورت شرکت در نماز جماعت در اثر عطسه یا سرفه سبب سرایت بیماری‌شان به دیگران می‌شوند چگونه است؟ همینطور کسی که بر اثر بیماری پی در پی سرفه می‌کند و این باعث می‌شود کسانی که نزدیک او نشسته‌اند نتوانند به خطبه گوش دهند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولاً:

بخاری (۸۵۵) و مسلم (۵۶۴) از جابر بن عبدالله - رضی الله عنهما - روایت کرده‌اند که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **هر که سیر یا پیاز خورده از ما کناره گیرد یا فرمود: از مسجد ما کناره گیرد و در خانه‌اش بنشیند.**

و مسلم (۵۶۷) روایت نموده که عمر بن الخطاب - رضی الله عنه - روز جمعه خطبه خواند و گفت: **سپس شما ای مردم دو گیاه را می‌خورید که من آن دو را خبیث می‌دانم: پیاز و سیر، و من دیدم که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - اگر بوی این دو را از کسی احساس می‌کرد دستور می‌داد تا او را از مسجد به سوی بقیع اخراج کنند. پس هر که می‌خواهد آنها را بخورد، به خوبی آن را بپزد.**

فقها بر کراهت حضور کسی که سیر و پیاز خورده در مسجد نص نموده‌اند و اینکه مستحب است وی را از مسجد اخراج کرد، و برخی بر این رای هستند که حضور او در مسجد حرام است و خارج ساختن او از مسجد واجب است، و کسی که دارای بوی بد زیر بغل و بوی دهان است را نیز در این حکم داخل دانسته‌اند و همینطور کسی که در قصابی یا مانند آن کار می‌کند و بویش به نمازگزاران آزار می‌رساند.

ابن عبدالبر - رحمه الله - در **التمهید** (۴۲۲ / ۶) می‌گوید: «از جمله‌ی فقهی که در حدیث مذکور است، اینکه: کسی که سیر خورده را از مسجد دور و از آن بیرون می‌کنند، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده است: **به مسجد ما - یا مساجد ما**

- نزدیک نشود زیرا ما را با بوی سیر اذیت می‌کند و اگر علت اخراج او از مسجد آزار رساندن باشد، بر اساس قیاس هر آنچه باعث اذیت نزدیکان او در مسجد شود مانند بد دهانی، سبک‌سری و بی‌ادبی، یا بدبو بودن او به سبب کاری که انجام می‌دهد، یا یک بیماری مانند جذام و امثال آن و هر آنچه باعث اذیت مردم می‌شود، و خواستند او را از مسجد بیرون کنند اجازه‌ی چنین کاری را دارند، تا وقتی که آن علت زائل شود، و هر گاه از بین رفت می‌تواند به مسجد باز گردد».

بنابراین دانسته می‌شود که دفع آزار از نمازگزاران لازم است و اگر آنان از حضور کسی که سرما خورده اذیت می‌شوند و نتوانست با دارو درمان شود یا از بیماری‌اش کم شود نباید در مسجد حضور یابد تا آنکه آن چیزی که باعث آزار نمازگزاران می‌شود از بین برود و اگر توانست در گوشه‌ی مسجد یا حیاط آن نماز بخواند چنین کند.

در حاشیه‌ی **أَسْنَى الْمَطَالِبِ** (۱/ ۲۶۲) آمده است: **اگر بوی بدی داشت و توانست خارج از مسجد به نماز ایستد به طوری که به دیگران آزار نرساند لازم است که در نماز جمعه حاضر شود.**

ثانیا:

اگر وی دچار نوعی بیماری شده که خداوند متعال آن را مسری قرار داده، وی برای ترک جمعه و جماعت عذر دارد تا باعث آزار رساندن به نمازگزاران نشود و بلکه تا از بین رفتن این علت از حضور وی در نماز جماعت منع می‌شود، چرا که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - از وارد کردن حیوان بیمار بر حیوان سالم نهی کرده است، چنانکه نزد بخاری (۵۷۷۱) و مسلم (۲۲۲۱) از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: **کسی که حیوانش بیمار است، آن را نزد حیوانات سالم نبرد.**

درباره‌ی مسأله‌ی سرایت بیماری پاسخ سوال شماره‌ی (45694) را ببینید.

از دکتر سلیمان بن وائل التویجری، عضو هیئت علمی دانشگاه ام القری دربارهی شخصی پرسیده شد که دچار یک بیماری مسری مانند آبله مرغان یا حصبه است، آیا نماز جماعت در مسجد برای وی واجب است؟

ایشان چنین پاسخ دادند: یکی از عذرهایی که وجوب جمعه و جماعت را ساقط می‌کند بیماری است، اگر [با شرکت در جماعت] بیماری به طول انجامد یا بدتر شود. همینطور اگر بیماری مسری باشد و باعث زیان به دیگران گردد. این انسان به خاطر این عذر معذور است و نماز جماعت به سبب بیماری و به سبب سرایت بیماری برای وی واجب نیست، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - کسی را که سیر یا پیاز خورده از آمدن به مسجد نهی کرده‌اند تا با بوی آن باعث آزار نمازگزاران نشود و این مورد - آنطور که به نظر من می‌رسد - ضررش بیشتر از کسی است که چیز بدبویی خورده باشد، والله اعلم، **وصلی الله علی نبینا محمد و علی آله و صحبه (برگرفته از سایت اسلام الیوم).**

والله اعلم